

Príloha k Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 14.10.2024

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027

Stručný popis obsahu materiálu

A. Zhrnutie materiálu

- nové fiškálne pravidlá EÚ umožňujú SR rozložiť ozdravný proces na 7 rokov – **vláda sa rozhodla pripraviť 4 – ročný ozdravný plán a v roku 2027 dosiahnuť deficit 3 % HDP**
- aby to vláda dosiahla, **musí do roku 2027 predstaviť dodatočné konsolidačné opatrenia vo výške 1,9 % HDP (2,8 mld. eur)**
- v roku 2024 sa očakáva rast HDP na úrovni 2,3 % a to vďaka domácej dopytu – očakáva sa, že reálne mzdy vzrastú o 4 %, ich najväčší rast bude vo verejnej správe (+ 8 %)
- návrh predpokladá v roku 2025: rast HDP o 2,2 % (najmä kvôli Plánu obnovy a odolnosti), dvojnásobný rast investícií, nárast zamestnanosti + 0,4 %,
- schválené konsolidačné opatrenia (2,7 mld. eur) zvýšia HDP o 1,4 % – najväčším opatrením je zvýšenie DPH na 23 %, tzv. zavedenie transakčnej dane a sektorové zvýšenie daní
- konsolidačné opatrenia na výdavkovej strane predstavujú 0,6 % HDP napríklad zmenou rodičovského dôchodku, krátením daňového bonusu či spomalením rastu miezd zdravotníkov
- napriek tomu vláda zachováva v štátnom rozpočte silný sociálny rozmer – 13. dôchodky a zvýšenie výdavkov v sociálnych službách
- za prioritné oblasti vláda označuje školstvo, vedu a zvýšenie výdavkov Envirofondeu a Modernizačného fondu do energetickej efektívnosti (primárne budov), do výroby tepla a OZE
- v zmysle kolektívnych zmlúv vo verejnej správe budú v rokoch 2025 a 2026 vyplatené jednorazové odmeny (800 eur) na zamestnanca a v roku 2026 bude valorizácia + 5 %
- rozpočet obsahuje aj rezervu na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia – nie je bližšie vysvetlené

B. Základné údaje z návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2025

- celkové príjmy štátneho rozpočtu – 27,65 mld. eur
- celkové výdavky štátneho rozpočtu - 34,02 mld. eur
- schodok štátneho rozpočtu – 6,37 mld. eur
- najvyššie výdavky štátneho rozpočtu smerujú do (top 6):
 - Všeobecná pokladničná správa – 7,85 mld. eur
 - Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR – 5,36 mld. eur
 - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – 4,83 mld. eur
 - Ministerstvo zdravotníctva SR – 2,88 mld. eur
 - Ministerstvo obrany SR – 2,78 mld. eur
 - Ministerstvo dopravy SR – 2,67 mld. eur
- rezerva štátneho rozpočtu – 457,99 mil. eur z toho 421,48 mil. eur na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia a 30 mil. na krízové situácie a povodňové práce
- objem záväzkov na splátku istín štátneho dlhu v roku 2025 je 12,93 mld. Eur

C. Základné údaje rozpočtu verejnej správy na rok 2025

- celkové príjmy rozpočtu verejnej správy – 59,9 mld. eur (42,8 % HDP) z toho:
 - daňové príjmy 29,3 mld. eur (dovoz, DPH a spotrebné dane)
 - bežné dane z dôchodkov 11,8 mld. eur (dane z príjmov)
 - príspevky na sociálne zabezpečenie 22 mld. eur
 - nedaňové príjmy 5,23 mld. eur
 - granty a transfery 3,43 mld. eur (z toho 2,38 mld. eur z Plánu obnovy a odolnosti)
- celkové výdavky rozpočtu verejnej správy – 66,5 mld. eur (47,5 % HDP)
 - bežné výdavky 59,5 mld. eur (v tom 15,1 mld. eur náklady na zamestnancov verejnej správy a 22,6 mld. sociálne transfery)
 - kapitálové výdavky 7,02 mld. eur
 - jednorazové a kapitálové opatrenia
 - výdavky na vojnu na Ukrajine 15 mil. eur (štvrtina oproti roku 2024)

- schémy na podpory súvisiacich s vysokými cenami energií 235 mil. eur (v 2024 takmer 1,16 mld. eur) nie však pre podnikateľov, ktoré čiastočne kompenzuje EÚ a solidárne dane z nadmerného zisku

Dlh verejnej správy

- dlh verejnej správy by mal byť v roku 2024 na úrovni **– 5,79 % HDP resp. –7,59 mld. eur**
- **hrubý verejný dlh** bude v roku 2024 na úrovni **59 % HDP** (v roku 2022 na úrovni 57,8 % HDP) a v nasledujúcom období by sa mal stabilizovať na úrovni 60 %

Analýza daňových príjmov verejnej správy

Tabuľka 21 - Vplyv legislatívnych opatrení zahrnutých v prognóze daňových a odvodových príjmov verejnej správy na roky 2025 až 2027 (v tis. eur, ESA 2010)

Opatrenia s vplyvom na príjmy VS	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
Legislatíva schválená do septembra 2024	113 809	338 328	493 774	551 331
Zmena sadzieb daní z nehnuteľností podľa VZN od 2024	113 887	113 887	113 887	113 887
Zvýšenie sadzieb špecifických daní od 1.1.2024 podľa VZN (poplatok za komunálny odpad + daň za ubytovanie)	44 276	45 493	46 818	47 575
Zavedenie dane zo sladených nealkoholických nápojov	0	78 182	107 811	110 277
Zavedenie SD z TV na výrobky súvisiace s TV (od 1.2.2025), zvýšenie od 1.2.2027	0	7 868	16 030	20 406
Zvýšenie SD z TV (od 1.2.2026 a od 1.2.2028)	0	0	106 466	153 371
Zrušenie sviatku pracovného pokoja 1. septembra	3 280	90 398	100 262	103 315
Zavedenie DPH za odbery podzemných vôd a vypúšťanie odpadových vôd (755/2004 Z. z. - nariadenie účinné od 09.03.2024)	2 500	2 500	2 500	2 500
Odpustenie sociálnych odvodov zamestnávateľa za zamestnancov v potravinárskom priemysle (2024)	-35 277	0	0	0
Predĺženie odpustenia soc. odvodov zamestnávateľov pre poľnohospodárov	-14 857	0	0	0
Konsolidačné opatrenia (po zahrnutí pozmeňujúcich návrhov poslancov)	0	1 820 166	2 074 649	2 076 458
Reforma DPH (23/19/5 %)	0	755 997	792 824	760 029
Zavedenie dane z finančných transakcií	0	517 118	722 884	755 296
Zaradenie rafinérií medzi firmy platiace osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	0	36 000	36 000	36 000
Zvýšenie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach pre mobilných operátorov	0	25 483	25 483	25 483
Vyňatie úrokových výnosov zo štátnych dlhopisov zo základu osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach	0	-27 928	-29 276	-28 321
Nová sadzba DPPO vo výške 24 % pre firmy so zdaniteľným príjmom nad 5 mil. eur	0	488 810	504 763	521 012
Zníženie sadzby DPPO z 15 na 10 % a navýšenie hranice pre jej uplatnenie z 60 na 100 tis. eur	0	-45 000	-45 000	-45 000
Oslobodenie nepenažného príjmu z použitia motorového vozidla s alternatívnym pohonom aj na súkromné účely z 1 % na 0,5 %	0	-10 786	-14 075	-17 846
Zvýšenie cien diaľničných známok (ročná z 60 na 90 eur) súladne so smernicou Eurovignette (vplyv na DPH)	0	7 455	8 288	8 666
Zníženie dane z motorových vozidiel pre nákladné vozidlá na úroveň minimálnych sadzieb, navýšenie dane pre osobné vozidlá, navýšenie mýta pre nákladné vozidlá (vplyv na dane)	0	-4 887	-4 887	-4 887
Zvýšenie hranice zdaniteľných príjmov pre uplatnenie zníženej 15 % sadzby DPFO pre SZČO z 60 tis. na 100 tis. eur	0	-4 000	-4 000	-4 000
Zníženie zrážkovej dane z dividend z 10 % na 7%	0	-5 000	-9 000	-23 000
Zvýšenie maximálnych vymeriavacích základov pre platenie sociálnych odvodov zo 7-násobku na 11-násobok priemernej mzdy	0	87 704	92 320	96 013
Predĺženie daňového superodpisu na investície do priemyslu 4.0	0	0	-875	-2 188
Sociálne podniky a daňová licencia	0	-800	-800	-800
Celkový vplyv legislatívnych zmien na príjmy	113 809	2 158 494	2 568 423	2 627 788
Opatrenia s vplyvom na výdavky VS v metodike ESA2010	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
Nahradenie rodičovského dôchodku daňovou asignáciou rodičom, z toho:	0	-352 754	-307 076	-322 355
vplyv na výdavky dôchodkového poistenia Sociálnej poisťovne	0	-344 698	-364 003	-384 925
vplyv na výdavky výsluhového zabezpečenia ozbrojených zborov	0	-8 056	-8 073	-8 092
nahradenie daňovou asignáciou*	0	0	65 000	70 662
Reforma daňového bonusu na deti*	0	-173 950	-171 778	-172 148
Celkový vplyv legislatívnych zmien na výdavky	0	-526 704	-478 854	-494 503

Poznámka: opatrenia s hviezdíčkou majú vplyv aj na daňové príjmy v rámci metodiky

Analýza vybraných nedaňových príjmov rozpočtu verejnej správy

Tabuľka 28 – Prognóza vybraných nedaňových príjmov verejnej správy

v metodike ESA 2010, v tis. eur	2022 S	2023 S	2024 R	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
Dividendy*	325 668	202 565	280 765	302 346	402 735	273 996	239 777
príjem štátneho rozpočtu	315 564	195 453	272 400	293 981	394 370	265 631	231 412
príjem obcí	10 104	7 112	8 365	8 365	8 365	8 365	8 365
Administratívne poplatky a iné poplatky NDS**	318 194	357 417	352 724	365 668	449 735	510 747	517 572
Emisné kvóty	275 889	342 521	383 931	383 183	307 483	284 329	335 248
Odvod z hazardných hier	263 938	312 286	333 216	353 009	379 473	414 589	449 701
príjem štátneho rozpočtu	251 889	301 443	321 467	342 496	371 090	406 206	441 318
príjem obcí	12 049	10 843	11 749	10 513	8 383	8 383	8 383

Tabuľka 29 - Vplyv legislatívnych opatrení na vybrané nedaňové príjmy VS

v metodike ESA 2010, v tis. eur	2024	2025	2026	2027
Zavedenie jednodňovej diaľničnej známky	-2 860	-6 864	-6 986	-7 063
Oslobodenie od platenia diaľničných známok na diaľničných obchvatoch	-100	-200	-200	-200
Zvýšenie cien diaľničných známok (ročná zo 60 eur na 90 eur) v súlade so smernicou Eurovignette	0	37 275	41 438	43 328
Navýšenie mýta pre nákladné vozidlá	0	48 602	99 440	101 131
Celkom	-2 960	78 813	133 691	137 195

Analýza výdavkov verejnej správy v oblasti zamestnanosti

- zamestnanosť vo verejnej správe oproti roku 2024 klesne o 4 494 osôb, ktorú návrh rozpočtu zdôvodňuje konsolidačným opatrením (zníženie o 10 % na mzdovej strane štátu)
- paradoxne bola v roku 2024 najvyššia zamestnanosť za ostatné 3 roky a po znížení bude vo verejnej správe zamestnaných stále viac osôb ako v roku 2022 a 2023
- pokles zamestnancov má priniesť zníženie osobných výdavkov o 124 mil. eur a 91,3 mil. sa dáva na vrub konsolidačnému opatreniu
- avšak pre rast minimálnej mzdy, stabilizácii personálu súdov, pre novelu školského zákona a zriadenie nového Ministerstva cestovného ruchu a športu v skutočnosti výdavky rastú ďalej
- hoci text deklaruje šetrenie kvôli konsolidácii, napriek tomu bude v roku 2025 vyplatených na osobných výdavkoch oproti očakávanej skutočnosti za rok 2024 takmer o 1 mld. viac
- do tejto kapitoly pritom neboli zarátané valorizácie miezd a poskytnutie jednorazového príspevku 800 eur na zamestnanca – tie sú prenesené do štátnej pokladničnej správy u MF SR (v texte ďalej)

Tabuľka 48 - Zamestnanosť vo verejnej správe

Subjekty verejnej správy	2022 S	2023 S	2024 R	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
SPOLU (osoby)	435 020	437 633	451 845	442 283	447 351	448 349	447 686
A/ Ústredná správa spolu (bez SIS)	226 950	228 043	234 915	230 448	234 160	234 095	232 668
z toho:							
štátne rozpočtové organizácie	122 978	123 698	131 869	123 307	130 000	130 044	128 756
štátne príspevkové organizácie	10 993	10 981	9 997	11 140	9 450	9 300	9 036
štátne účelové fondy spolu	177	198	210	205	210	210	210
Slovenský pozemkový fond	306	299	315	296	335	335	335
verejné vysoké školy	19 509	19 280	17 526	19 047	17 526	17 526	17 526
verejné výskumné inštitúcie	2 934	2 964	2 940	2 934	2 940	2 940	2 940
ďalšie subjekty spolu	70 053	70 623	72 058	73 519	73 699	73 740	73 865
B/ Územná samospráva spolu (vr. zdrav. zariadení a DP)	200 768	202 311	209 539	204 630	205 784	206 947	207 836
C/ Fondy sociálneho a zdravotného poistenia spolu	7 302	7 279	7 391	7 205	7 407	7 307	7 182

OS 2024 v prevažnej miere zohľadňuje údaje zo štatistiky za 1. polrok 2024. NRVS 2025 až 2027 za územnú samosprávu vychádza z dosiahnutej skutočnosti za 1. polrok 2024. NRVS 2025 až 2027 je vrátane Plánu obnovy a odolnosti SR.

Tabuľka 49 - Ukazovatele zamestnanosti v subjektoch verejnej správy

Verejná správa spolu		2022 S	2023 S	2024 R	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
Počet zamestnancov	(osoby)	435 020	437 633	451 845	442 283	447 351	448 349	447 686
Osobné výdavky	(tis. eur)	10 978 526	12 141 945	12 947 424	13 060 663	13 909 316	14 276 694	14 731 437
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	8 076 894	8 989 252	9 393 514	9 531 031	10 030 506	10 384 875	10 721 925
Priemerný mzdový výdavok	(eur)	1 547,23	1 711,72	1 732,44	1 795,80	1 868,50	1 930,21	1 995,80

S 2022 a 2023 v osobných výdavkoch - Štátny záverečný účet SR. OS 2024 v počte zamestnancov v prevažnej miere zohľadňuje úroveň dosiahnutej skutočnosti za 1. polrok 2024, v osobných výdavkoch aj odhad čerpania EÚ zdrojov a spolufinancovania zo ŠR. NRVS 2025 až 2027 za kapitoly ŠR nezohľadňuje zdroje EÚ a spolufinancovania zo ŠR. NRVS 2025 až 2027 je vrátane Plánu obnovy a odolnosti SR.

Financie - Všeobecná pokladničná správa

Tabuľka 113 - Štruktúra výdavkov kapitoly

v tis. eur	2022 S	2023 S	2024 R	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
Výdavky spolu	3 142 001	3 418 498	6 867 591	5 197 401	7 827 522	7 236 000	8 215 639
Rozpočtové rezervy	4 588	16 453	2 492 513	118 276	456 486	467 495	487 507
Výdavky vo vzťahu k EÚ	1 044 525	991 164	1 290 990	978 543	1 243 024	1 434 978	2 030 914
Finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni	100 000	1 160 000	1 600 000	2 720 000	2 750 000	2 700 000	2 350 000
Správa ostatných výdavkov	933 558	177 690	127 319	116 128	1 731 769	654 568	980 047
Výdavky spojené so správou štátneho dlhu	1 059 331	1 073 190	1 356 768	1 264 454	1 646 243	1 978 959	2 367 171

Zdroj: MF SR

- do všeobecnej pokladničnej správy pravdepodobne putuje časť nadvýberu konsolidačného balíčka, pričom štátny rozpočet definuje aj položky, ktorým je táto kapitola ovplyvnená:
 - poskytnutie jednorazovej odmeny 800 eur pre zamestnancov verejnej správy (280 mil. eur) a valorizácia miezd 5 % v roku 2026

- bližšie nešpecifikovaná rezerva na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia (421 mil. eur)
- rast výdavkov spojených so správou štátneho dlhu (289 mil. eur)
- rozpočet ráta s výrazným nárastom transferov do Sociálnej poisťovne o viac ako 1 mld. eur – najmä z dôvodu 13. dôchodkov a medziročnými nárastmi dôchodkov

Tabuľka 116 - Transfer Sociálnej poisťovni

v tis. eur	2022 S	2023 S	2024 R	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
Transfer Sociálnej poisťovni	100 000	1 160 000	1 600 000	2 720 000	2 750 000	2 700 000	2 350 000

Zdroj: MF SR

Financie – rezervy

- od roku 2025 sa v časti rezervy uvádza nová položka rezerva na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia
- pre rok 2025 ide o sumu 421 mil. eur, v ďalších rokoch mierne stúpa

Investície

- návrh rozpočtu uvádza, že úroveň investícií dosahuje úroveň podobne rozvinutých krajín, ale za posledných 5 rokov sú o 0,7 % HDP nižšie ako u krajín vstupujúcich do EÚ po 2004
- na rok 2025 sa plánujú investície vo výške 3,7 mld. eur z toho 1,7 mld. eur sú zdroje EÚ
- z rezortov plánuje najvyšší podiel investícií doprava (1,3 mld. eur) a obrana (1 mld. eur)

Vzdelávanie, vrátane vedy, výskumu a vývoja

- rozpočet na vzdelávanie, vrátane vedy, výskumu a vývoja predstavuje 5,9 mld. eur, hlavné oblasti financovania sú:
 - regionálne školstvo (3,87 mld. eur), financovanie materských škôl MŠVVM SR – nárast žiakov o 190 217 osôb (o 26,3 %)
 - vysoké školstvo (1,27 mld. eur) – verejné vysoké školy, VVŠ spolu cez MŠVVM SR, rezortné vysokoškolské vzdelávanie, Fond na podporu vzdelávania, SAV.
 - veda a technika (552 mil. eur) – realizácia aktivít Vesmírnej kancelárie, Národná stratégia pre vedu, výskum a inovácie

Doprava a bývanie

- celkový rozpočet na dopravu a bývanie je 4,2 mld. eur, z toho hlavne na:
 - dopravná infraštruktúra (1,84 mld. eur) – hlavne výstavba ciest I. triedy, diaľnic a rýchlostných ciest, modernizácia železničnej infraštruktúry
 - cestná doprava (378 mil. eur s medziročným nárastom 17,3 mil. eur) – správa, údržba a oprava ciest I. triedy
 - železničná doprava (1,37 mld. eur, nárast o 56,8 mil. eur) – 481 mil. eur dotácia Železnice SR a 430 mil. eur dotácia Železničná spoločnosť Slovensko
 - podpora rozvoja bývania (295 mil. eur)

Sociálne veci a podpora zamestnanosti

- rozpočet na rok 2025 je 19,6 mld. eur – 14 % HDP a 29,5 % výdavkov rozpočtu verejnej správy:
 - Sociálna poisťovňa (14,8 mld. eur – nárast o 11,1 %) – dôchodkové dávky (12,9 mld. eur), nemocenské dávky (1,17 mld. eur), poistenie v nezamestnanosti (307 mil. eur), úrazové poistenie (69 mil. eur)
 - MPSVR SR (4,83 mld. eur – nárast o 7,64 %) – podpora rodiny, hmotná núdza, kompenzácia ŤZP, dôchodky hradené štátom
 - sociálna inklúzia (4,25 mld. eur) – zníženie chudoby, odstránenie sociálneho vylúčenia
 - podpora zamestnanosti (281 mil. eur – 213 mil. eur EÚ a spolufinancovanie)

Zdravotníctvo

Tabuľka 81 - Výdavky na zdravotníctvo

v tis. eur	2022 S	2023 S	2024 R	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
Výdavky na zdravotníctvo	7 759 926	8 672 947	8 904 984	9 001 642	9 596 174	9 965 105	10 134 158
% nárast	15,91 %	11,77 %	2,68 %	3,79 %	7,76 %	3,84 %	1,70 %
Výdavky VZP celkom	6 187 982	7 163 696	7 972 854	8 236 321	8 496 105	8 904 981	9 305 971
% nárast	7,97 %	15,77 %	11,30 %	14,97 %	6,56 %	4,81 %	4,50 %
z toho: výdavky poistenia	5 930 238	6 949 155	7 667 169	7 902 640	8 191 905	8 585 996	8 974 731
Výdavky kapitoly MZ SR (bez platby štátu, príspevkov, EÚ prostriedkov a spolufinancovania, POO a DPH na POO)	891 559	313 507	219 545	198 150	244 043	204 438	205 523
Výdavky kapitoly na EÚ prostriedky a spolufinancovanie	7 490	5 111	0	13 737	0	0	0
Výdavky kapitoly na POO a DPH na POO	3 252	1 391	272 868	110 753	257 841	228 484	0
Výdavky zdravotníckych zariadení (ostatné bez transferu z VZP)	569 643	1 189 242	439 717	442 681	598 185	627 202	622 664
Rezerva na výdavky v zdravotníctve	100 000	0	0	0	0	0	0

Zdroj: MF SR

- na zdravotnícke pomôcky je určených 3,21 mld. eur – výdavky na bežnú prevádzku (3,13 mld. eur), vybavenie nemocníc, odstránenie havarijných stavov budov, rekonštrukcie a modernizácia sociálnych zariadení (71,9 mil. eur)
- konsolidačné opatrenia – mzdy zdravotníkov (nárast o 170 mil. eur)

Životné prostredie

- celkové výdavky na ochranu životného prostredia predstavujú 0,8 % HDP (1,25 mld. eur), čo zodpovedá priemeru v rámci EÚ
- financované budú najmä:
 - vodné hospodárstvo (348 mil. eur zo zdrojov EÚ a spolufinancovanie) na rekonštrukciu a budovanie infraštruktúry
 - ochrana prírody a krajiny (35 mil. eur) – z toho iba 3,8 mil. EUR na sanáciu skládok, pričom sa v 2026 predpokladá nárast na 37,6 mil. EUR
 - Odpadové hospodárstvo (28 mil. eur) – dobudovanie infraštruktúry (recyklácia odpadov, uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov) a eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží.
- **Na rok 2025 nesmerujú rozpočtované výdavky do energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva. Výdavky sa budú dočerpávať z minulých období (suma sa neudáva).**
- Modernizačný fond (384 mil. eur) – štátna pomoc pre teplárenské spoločnosti, zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov a Environmentálny fond (296 mil. eur) – budovanie verejných vodovodov, kanalizácií, čističiek odpadových vôd, kompenzácie priemyselným podnikom v prípade rizika úniku uhlíka a na zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov).